

Motion till riksdagen

1989/90:So408

av Margó Ingvardsson m. fl. (vpk)

En patientombudsman

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN) prövar efter anmälan frågor om disciplinansvar för hälso- och sjukvårdspersonal. Antalet ärenden hos HSAN har ökat, under budgetåret 1988/89 inkom 1228 anmälningar. Det ökande antalet ärenden visar ett allt större behov hos patienter och anhöriga av stöd och hjälp för att hävda sin rätt gentemot vården.

Utöver HSAN finns det i varje landsting en eller flera förtroendenämnder. Deras uppgift är att främja kontakterna mellan patienter och hälso- och sjukvårdspersonalen, samt förmedla den hjälp till patienten som förhållandena påkallar. Även förtroendenämndernas arbetsbelastning har ökat.

HSAN och förtroendenämnderna är de instanser som patienter och anhöriga har att tillgå när de anser att en felbehandling gjorts eller närsamarbetet inte fungerar mellan patienten och vården. Men trots dessa möjligheter så finns det ett behov av ytterligare hjälp för att få rättelse i vissa situationer. Det kan vara patienter som nekats behandling eller vård. Det finns också många fall där anhöriga kämpar för att patienten efter svåra sjukdomsfall/olyckor ska få bästa möjliga rehabilitering, i stället för enbart livsuppehållande omvårdnad. Det behövs också en instans dit man kan vända sig då man inte är nöjd med de beslut som fattats av HSAN eller en förtroendenämnds medlingsåtgärder. Formellt sett kan HSAN:s beslut överklagas men i praktiken är det få som har faktiska möjligheter att driva sina ärenden i domstol. Det är också svårt för många att föra sina ärenden vidare när man inte är nöjd med beslut angående patient- och läkemedelsförsäkringen.

För att öka patienternas rättssäkerhet behövs det ett fristående, opartiskt ombud, en patientombudsman. Patientombudsmannen ska vara fristående från vårdens huvudmän och andra myndigheter. Arbetsuppgifterna kan exempelvis vara att hjälpa patienter och anhöriga att få rättelse vid felbehandlingar eller vid utebliven vård, att initiera utredningar och driva ärenden i domstol på samma villkor som jämställdhetsombudsmannen.

Hemställan

Mot. 1989/90

So408

Med hänvisning till det anförda hemställs
att riksdagen hos regeringen begär förslag på inrättande av en patientombudsman, i enlighet med motionens intentioner.

Stockholm den 15 januari 1990

Margó Ingvardsson (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Guðrun Schyman (vpk)

Jan-Olof Ragnarsson (vpk)

